

VALIKAINED
KARJÄÄRIÕPETUS
gümnaasiumis

KARJÄÄRIÕPETUS

Üldosa

Õppeaine kujundavad üldpädevused

Sotsiaalne pädevus

Õpilane:

- kasutab karjääri planeerimisel oskusi orienteeruda ühiskondlikus elus, ühiskonna tänapäeva ja mineviku nähtuste ja tendentside mõistmine, valmidus toetada demokraatlikke muutusi ühiskonnas.
- Õpilase karjäär on planeeritud vastavalt oma huvidele ja vajadustele arvestades Eesti ja maailma hariduse- ja tööjõuturu vajadustega.

Loodus-teaduslik pädevus

- Õpilane kasutab karjääri planeerimisel oskusi orienteeruda elutu ja eluslooduse nähtustes, sellega seotud seaduspärasustes, loodusteaduslikes teadmistes ja maailmavaadetes, ökoloogiline maailmavaade.

Keeltepädevus

- Õpilasel kasutab karjääri planeerimisel oskusi keelevahendite abil mõista, hoida, anda üle tekstid, vahetada neid, ka tõlgendada ja luua neid, oskus suuliselt ja kirjalikult suhelda erinevates olukordades ja erinevatel teemadel.

Väärtuspädevus

- Õpilasel kasutab karjääri planeerimisel oskusi mõista ja hinnata end ja inimestevahelisi suhteid kultuurinormidest lähtuvalt, valida sobivat elulaadi, lahendada probleeme vajadusega tulla iseendaga, psüühilise ja füüsilise tervisega toime, samuti lahendada inimsuhetes tekkivaid probleeme.

Matemaatika pädevus

- Õpilane matemaatika oskusi kasutab karjääri planeerimisel oma loogilist mõtlemist ning matemaatilisi teadmisi märgab kohe, analüüsib ning leiab paremaid lahendusi, arvestab selliseid oskusi oma tuleviku karjääri planeerimisel.

Kunstipädevus

- Õpilane areneb ja kasutab oma tuleviku karjääri planeerimisel oma loomingulise eneseväljenduse võimalusi, õpib hindama uudseid ja isikupäraseid lahendusi ning märkama esemete disaini funktsionaalsust ja seoseid kunstiloomingu ning kultuuritaustaga.

Tervise ja kehakultuuri pädevus

- Õpilane praktilistes ülesannetes kinnistub terviseteadlik käitumine, arvestab ergonoomika põhimõtete ning tervisliku toitumise ja sportliku eluviisi väärtustamine, arvestab oma tervise seisundit karjääri planeerimisel.

Läbivad teemad

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Õpilane mõistab ja väärtustab elukestvat õpet kui elustiili ning mõtestada oma karjääri planeerimist kui jätkuvat otsuste tegemise protsessi. Õpilane pöörab tähelepanu praktilistele töötamisoskustele ja sellekohaste õigusaktide tundmaõppimisele. Õpilastele vahendatakse teavet edasiõppimise ja töö leidmise võimaluste kohta (sealhulgas ettevõtlus) ning neile luuakse võimalused saada karjäärinõustamist.

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Õpilane harjutab keskkonnaalastes küsimustes otsuste langetamist ja hinnangute andmist, arvestades nüüdisaja teaduse ja tehnoloogia arengu võimalusi (sealhulgas piiranguid), normatiivdokumente ning majanduslikke kaalutlusi. Õpilasel on olemas valmisolek tegeleda keskkonna-kaitseküsimustega kriitiliselt mõtleva kodanikuna nii isiklikul, ühiskondlikul kui ka ülemaailmsel tasandil ning rakendada loodussäästlikke ja jätkusuutlikke tegutsemis- ning majandamisviise.

Kodaniku-algatus ja ettevõtlikkus

Õpilane teab ühiskonna poliitilisest ja majanduslikust toimimisest, et õpilased saaksid oma kogemuse kaudu tunnetada aktiivseks ja informeeritud kodanikuks olemise eeliseid.

Kultuuriline identiteet

Õpilane tunneb omakultuuri väärtustamist, huvi ja eelarvamustevaba ning teadlikku suhtumist teistesse kultuuridesse. Õpilase teadmisi (Eesti ja maailma, eelkõige Euroopa Liidu liikmesriikide) erinevatest kultuuridest laiendatakse ja sünteesitakse tervikuks ajaloo, ühiskonnaõpetuse, muusika, kunstiajaloo, filosoofia, religiooni ajaloo, kirjanduse, võõrkeelte jm tundides. Õpilasel on olemas võimalused erinevate rahvaste ja kultuuridega tutvumiseks nii kirjanduse, interneti ja meedia teel kui ka vahetu kogemuse kaudu. Õpilane arutleb selle üle, mida toob endaga kaasa elamine teises kultuuriruumis.

Teabekeskond

Õpilane teeb meediatarbijana iseseisvaid valikuid ning põhjendab neid, lähtudes oma erinevatest huvidest ja vajadustest. Õpilane on kursis avalikus ruumis tegutsemise reeglitega ning taunib nende rikkumist. Õpilane mõistab meediamajanduse rolli ühiskonnas, tutvub globaliseerumise mõjudega meedia sisule ja inimeste meediakasutusharjumustele.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Õpilane saab töötada rühmatööna teostatavate uurimis- ja arendusprojektide vormis, püüdes võimaluse korral kaasata kodukandi innovaatilisemaid tehnoloogiafirmasid või teaduskeskusi. Õpilasel on olemas positiivsed hoiakud tehnoloogilise innovatsiooni ja sellega seonduvate karjääri võimaluste suhtes. Õpilane kasutab IKT igapäevaelus, õpingutes ja töös.

Tervis ja ohutus

Õpilane tahab ja saab osaleda praktilises tunnivälises terviseedenduslikus ja turvalisust toetavas tegevuses, sealhulgas nooremate juhendajatena ja projektide väljatöötajatena ning rakendajatena oma koolis või ka riiklikul tasandil.

Väärtused ja kõlblus

Õpilasel on kujundatud järgmised oskused: kriitilise mõtlemise ja argumenteerimisoskuse arendamine, asjakohase teabe kogumine ja üldistuste tegemine, tuues esile seoseid erinevate valdkondade, varasemate teadmiste ja kogemustega ning väärtussüsteemide, maailmapildi ja maailmavaate küsimustega. Õpilane osaleb demokraatlikes diskussioonides, kooli õpilasomavalitsuse ja muude sarnaste organisatsioonide töös ning kaasatus koolielu korraldamisse.

Valikaine „Karjääriõpetus”

1 kursus – 35 tundi

Õppe- ja kasvatusesmärgid

- 1) väärtustab õppimist elukestva protsessina;
- 2) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- 3) arendab soovi ja oskust endale eesmärged seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) võtab teadlikult vastutuse oma karjääri valikute ja -otsuste eest;
- 5) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriotsuste langetamist;
- 6) on teadlik erinevatest töövaldkondadest, ametitest/elukutsetest, töösuhteid reguleerivatest õigusaktidest, haridus- ja koolitusvõimalustest, tööturu üldistest suundumustest ning kohalikust majanduskeskkonnast;
- 7) kasutab asjakohast informatsiooni karjääri planeerimisel;
- 8) analüüsib oma õpitulemusi ja senist töökogemust ning kavandab oma karjääri.

Õppesisu (teemad), õppeteema õpitulemused, õppetegevus

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
<p>1.Enesetundmine ja selle tähtsus-karjääriplaneerimisel 1.1.Isiksuseomadused: närvisüsteemi tüüp, temperament ja iseloom. 1.2.Isiksuseomadused: väärtused, vajadused, motivatsioon, hoiak, emotsioonid. 1.3.Isiksuseomadused: võimed, intelligentsus, huvid, oskused (üldoskused, erioskused) 1.4.Minapilt ja enesehinnang, identiteet, refleksioon.</p>	<p><u>Õpilane</u> 1) analüüsib enda isiksust ja kasutab eneseanalüüsi tulemusi elutee planeerimisel ja karjäärivalikute tegemisel; 2) on motiveeritud õppima, tunneb ja kasutab erinevaid õpistrateegiaid; 3) oskab analüüsida ennast kui tulevast töötajat; 4) oskab näha oma erinevate elurollide seost karjäärivalikutega.</p>	<p>1) rollimängud ja teised aktiivõppe meetodid, multifunktsionaalsed meetodid; 2) eneseanalüüsi ja töövaldkonna tundmise küsimustike ning mõttestarenduslehtede täitmine; 3) auditoorsed loengud või iseseisev töö veebikeskkonnas teoreetiliste teadmiste omandamiseks; 4) diskussioonid, väitlused; 5) esse kirjutamine; 6) uurimistöö koostamine 7) kutsesobivustestide läbiviimine; 8) õppevisiidid, ettevõtete külastused; 9) iseseisev töö 10) õpimapi koostamine; 11) avalik esinemine</p>	<p>1.Praktiline töö 2.Presen-tatsioon 3.Rollimäng 4.Uurimis-töö</p>	<p>Lõiming pädevuste läbi: 1.Aineprojektid 2.Keeltepädevus 3. Matemaatika pädevus 4. Loodusteaduslik pädevus 5.Sotsiaalne pädevus 6. Kunstipädevus 7. Tervise ja kehakultuuri pädevus</p> <p>Läbivad teemad: 1. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine 2. Keskkond ja jätkusuutlik areng 3. Kodaniku-algatus ja ettevõtlikkus 4. Kultuuriline identiteet 5. Teabekeskond</p> <p>IKT metoodika: 1.MS Office – programmide kasutamine 2.Internetipõhiste ülesannete täitmine 3.Infoallikate otsimine 4.Videokonverentsi del osalemine</p>
<p>2. Karjääriinfo tundmine ning selle tähtsus karjääri-planeerimisel</p>	<p><u>Õpilane</u> 1) tunneb tööturu suundumusi, erinevaid</p>	<p>1) auditoorsed loengud või iseseisev töö veebikeskkonnas</p>	<p>1.Prakti-line töö 2.Presen-tatsioon</p>	<p>Lõiming pädevuste läbi: 1.Aineprojektid 2.Keeltepädevus</p>

<p>2.1.Muutuv tööturg: tööturu olukord, trendid, arengusuunad, prognoosid, tööandjate ootused, ettevõtluse vormid, töösuhteid reguleerivad õigusaktid.</p> <p>2.2.Muutuv tööjõuturg: tööjõuturu nõudlus ja pakkumine, konkurents, elukestev õpe, töemotivatsioon.</p> <p>2.3.Majandustegevusalad, amet ja ametite rühmad, kutse ja kutseoskused, kutsestandardid, kutseelisted.</p> <p>2.4.Haridustee: erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed.</p>	<p>töövaldkondi ning on teadlik võimalustest ja nõuetest tööturul;</p> <p>2) teab karjääri võimalusi majandustegevus valdkondades</p> <p>3) mõistab hariduse ja tööturu vahelisi seoseid ning vajadust pidevaks enesearendamiseks;</p> <p>4) oskab leida infot tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta ning kasutab seda oma haridustee planeerimisel.</p>	<p>teoreetiliste teadmiste omandamiseks;</p> <p>2) diskussioonid, väitlused;</p> <p>3) töö karjääriinfo allikatega, info kriitiline analüüs;</p> <p>4) essee kirjutamine;</p> <p>5) uurimistöö koostamine</p> <p>6) õppevisiidid, ettevõtete külastused;</p> <p>7) iseseisev töö</p> <p>8) õpimapi koostamine;</p> <p>9) avalik esinemine</p>	<p>3.Rolli- mäng</p> <p>4.Uurimis- töö</p>	<p>3.Sotsiaalne pädevus</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>1. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>2. Keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>3. Kodaniku- algatus ja ettevõtlikkus</p> <p>4. Teabekeskond</p> <p>IKT metoodika:</p> <p>1.MS Office – programmide kasutamine</p> <p>2.Internetipõhiste ülesannete täitmine</p> <p>3.Infoallikate otsimine</p> <p>4.Videokonverentsidel osalemine</p>
<p>3. Planeerimine ja otsustamine</p> <p>3.1.Karjääriplaneerimine kui elukestev protsess: otsustamine ja seda mõjutavad tegurid, otsustamisraskused, karjääriinfo allikad, infootsimine, alternatiivid, sundvalikud, muutustega toimetulek, karjääriteenused.</p> <p>3.2.Isikliku karjääriplaani koostamine: elukestev õpe, edu, elurollid, elulaad, karjäär, õpimotivatsioon, omavastutus, kandideerimisdokumendid, karjääriplaneerimine, karjääriplaani koostamine.</p>	<p><u>Õpilane</u></p> <p>1) mõistab karjääriplaneerimist kui terviklikku, järjepidevat ja elukestvat protsessi;</p> <p>2) suudab iseseisvalt otsustada ja analüüsida otsuseid mõjutavaid tegureid;</p> <p>3) kasutab vajaduse korral karjäärispetsialistide abi (karjäärinõustamist, tuge karjääriinfo hankimisel ja analüüsil);</p> <p>4) on valmis</p>	<p>1) rollimängud ja teised aktiivõppe meetodid, multifunktsionaalsed meetodid;</p> <p>2) auditoorsed loengud või iseseisev töö veebikeskkonnas teoreetiliste teadmiste omandamiseks;</p> <p>3) diskussioonid, väitlused;</p> <p>4) töö karjääriinfo allikatega, info kriitiline analüüs;</p> <p>5) intervjuu läbiviimine</p> <p>6)kutsesobivustside läbiviimine;</p> <p>6) õppevisiidid, ettevõtete külastused;</p>	<p>1.Praktiline töö</p> <p>2.Presen- tatsioon</p> <p>3.Rollimäng</p>	<p>Lõiming pädevuste läbi:</p> <p>1.Aineprojektid</p> <p>2.Keeltepädevus</p> <p>3. Matemaatika pädevus</p> <p>4. Loodus-teaduslik pädevus</p> <p>5.Sotsiaalne pädevus</p> <p>6. Kunstipädevus</p> <p>7. Tervise ja kehakultuuri pädevus</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>1. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>2. Keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>3. Kodaniku- algatus ja ettevõtlikkus</p> <p>4. Kultuuriline</p>

	teadlike karjääriotsuste tegemiseks ja isikliku karjääriplaani koostamiseks elukestva õppe kontekstis; 5) võtab vastutuse oma karjääri planeerimisel.	7) iseseisev töö 8) karjääriplaani koostamine; 9) õpimapi koostamine; 10) avalik esinemine		identiteet 5. Teabekeskond 6. Tehnoloogia ja innovatsioon 7. Tervis ja ohutus 8. Väärtused ja kõlblus IKT metoodika: 1. MS Office – programmide kasutamine 2. Internetipõhiste ülesannete täitmine 3. Infoallikate otsimine 4. Videokonverentsidel osalemine
--	--	---	--	--

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletud õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega.